

MINDSZENTI LAP

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „

Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Tary Endre ügyvéd saját házábanál.

Hirdetések és nyilttéri közlemények a lap részére jutányos áron vétetnek föl.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A községi ügykezelés.

Majdnem egy évtized óta küzd a képviselőtestület egy kisebb csoportja, sőt nem egyszer többsége, azon rendszer ellen, hogy a közgyűlési előadó jegyző rendszerint a legfontosabb ügyeket is minden előkészítés nélkül — ugyszólván — csak úgy dobja a képviselőte tület elé anélkül, hogy kellő felvilágosítás és a dolog lényegére tartozó körülmények előadásával a helyzetet megvilágítani és a tényállást megismertetui kötelességének ismerné.

Az 1887-ik évben alkotott községi szabályrendelet e tekintetben nagyon sikamlósan írja körül a jegyző teendőit, 91. § a második bekezdésében csak azt tévén kötelességévé e tekintetben a jegyzőnek, hogy „a közgyűlés tárgyalása alá kerülő ügyeket, — a mennyiben előiratokkal bírnak — ezen előiratokkal felszerelni, azoknak a tárgyalás folyama alatt rövid kivonatát adni tartozik.

E szabályrendeletet ma már ujjal kellett volna helyettesíteni, mely e tekintetben a jegyző teendőit szorosabban körülírja és kötelességévé teszi az előjárásnak, hogy minden, a közgyűlés elé terjesztett ügyben tanácskozzék, e tanácskozáshoz a jegyző javaslatot készítsen és a közgyűlés elé minden ügydarab már az előjáróság ilykép megállapítandó javaslatával terjesszék elő.

Hogy e kétirányu rendszer közt melyik a helyes, azt a közgyűlések eddigi folyama a legvilagosabban igazolja, ugyanis ha a jegyző csak az előiratokat tartozik valamely ügydarabhoz fölcsatolni és annak kivonatát

a közgyűlésen előadni, akkor a jegyző tulajdonképp semmit sem tartozik tenni, mert ar irattárban nincsenek az ügyiratok összezsomózva, tehát — ugyszólván — lehetetlen előző iratokat fölcsatolni, azt meg csak nem lehet kívánni, hogy a jegyző lehetetlen munkát végezzen. Így van azután, hogy néha valamely fontosabb tárgy elintézéséhez az előiratokat a közgyűlés folyamán egyik vagy másik bizottsági tag emlékezete után, gyakran órák hosszágig kell keresni és a jegyzőnek dícséretére legyen mondva, sohasem kívánja valamely tárgyalás ilyképeni lebonyolítását és nagy ritka eset, hogy valamely ügydarab előzőjére, vagy arra vonatkozó előző közgyűlési határozatra emlékeznek.

Innen van azután az is, hogy a közgyűlés minden előkészítés nélkül, gyakran csak *élszóval* elibe tálat ügyekben, azok miképeni állása felett néha órák hosszát vitatkozik csak a tényállás tisztázása végett és e közben nem csuda, ha a képviselők megkutatván emlékezettik tárházát, egyik így, a másik úgy, a harmadik meg sehogy sem emlékeztvén az előző dolgokra, — ugyszólván — napi renden van a képviselőtestület gyűlésein, hogy hol az előjáróság, hol az egyes képviselőknek a tényállásra vonatkozó előadása — mert pusztán emlékezeten alapszik — nem felel meg a valóságnak és előfordul, hogy két, sőt több ellentétes állítás is felhozatik. Ez mindezek mellett, ha a képviselőtestület ilyen — sokszor alaptalan — információk folytán helytelen határozatot hoz, az előjáróság

és főleg a jegyző, mindig a legkönnyebben buvik ki azon felelőség alól, melyet rá a törvény és szabályrendelet szab.

Az új szervezeti szabály terve szerint, a jegyzőnek már nem csak előiratokkal kellene felszerelni a közgyűlési ügydarabokat, hanem azokat az előjáróság javaslatával kellene a közgyűléshez beterjeszteni. Ugy látszik azonban, hogy kényelmetlen a jegyzőnek e rendelkezés, mert ugyancsak el van temetve a feledés homályába, innen-onnan egy éve lévén annak, hogy az új szervezeti szabály várja a törvényhatóság határozata szerinti módosítást, de, hogy hol és merre van, vagy, hogy meddig tart még ez áldott állapot, azt megmondani talán senki sem tudja, alig hisszük, hogy a képviselőtestületnek egytized része is tudná, mi van e szervezeti szabályokkal.

Mikor általában a községi ügykezelésről van szó, nem lehet elhalgatni azon fölbujrázást, ferde kinövést, mit „bizottság“ elnevezéssel ismer a világ. Régi szokás az már, hogy ahol valami tenni való van, a ki azt elvégezni hivatva lenne, annak rendszerint „bizottság“ a neve, melyet a képviselőtestület küld ki és kér fel valamely ügy elintézésére, illetve előkészítésére, tehát olyan munkára, melyet közvetve az előjárásnak, közvetlenül pedig a jegyzőnek kellene végezni.

Alapjában véve igaz, hogy némely ügy fontossága megköveteli azt, hogy körültekintő megfontolás, alapos s szakzerű ismeret karöltve érvényesüljön a község érdekei

TÁRCA

Lakótársam a mérnökjelölt.

— A „MINDSZENTI LAP“ eredeti tárcája. —

Zord, ködös délutáni nap volt. Hangulatom borus, mint az idő. Cél nélkül bolyongtam a Kerepesi-úton és annak mellékutcáin.

Lakást kerestem!

Egyszerre megállok a Stháli-utca 1 számú ház előtt, hol a kapun a következő felírás volt olvasható:

„Mérnökjelölt vagyok, excentrikus természet nélkül, keresek egy felekezetenélküli egyetemi joghallgatót lakótársul.“

Meg fognak engedni tisztelt olvasóim, hogy ez a felirat egy kissé meglepett engem és gondolkodóba estem, vajjon beálljak-e én eme manipulált lelkületű mérnökjelölt lakótársának, a ki bizonyára telve van az újkor haladó szellemével és a conservatismusnak a legnagyobb ellensége.

Megnéztem a szobát (megcírogattam a házi-asszonyt) ezután a küszöbön állva habóztam.

— Tudja mit? — mondám hirtelen fölcusdva — itt a foglaló . . .

Gondolatokba mélyedve haladtam lefelé a lépcsőn. Nem tudtam elképzelni, hogy milyen lehet egy — a haladó kor eszméjével telített fejű ember — a ki specialiter felekezetenélküli lakótársat keres.

Amint így gondolatomba elmerülve kiérek a Vas-utca sarkára, egy ur jön velem szembe, a kinek én szerencsésen a tyukszemérem találtam toppantani.

— Pimasz! — kiáltotta rikácsoló hangon.

— De kérem, — hebegem.

— Adjon névjegyét! — folytató ő.

— Da bocsá . . .

— Semmi bocsánat!

E közben látom, hogy a vörös uri ember közelg felém s peloponesusra emeli kezét, gépiesen én is, arcul út, utána én is őt.

— Az ügy be van fejezve, — mondá lakonikus rövidséggel — bocsásson meg, ha terhére voltam, — udvariasan köszönt s épen úgy, mint jött, el is távozott.

En is, mintha semmi sem történt volna, tovább ballagtam. Nem hagyott nyugodtan a lelkiismeret — bántott valami, de nem tudom mi,

Mielőtt egészen a részletekbe bossátkoznék, tudtára kell adnom a nyájas olvasónak, hogy a vallást Mózesstől örököltem, melyet még ez ideig a legnagyobb áhitattal követtem.

— . . . Hazaérkeztem lakásomra . . .

Mi bánt te nyomorult lelkiismeret, minnek jöttél a világra, mi bánt oh szív? . . .

— Ah semmi! — feleltem rá magamnak.

Bohóság az egész.

Az ágyamban fordulok jobbra, balra, de mintha meglettem vón babonázvt, az álom került pillátmat.

Álmatlanul töltöttem az éjt.

Reggelre, mintha egy láthatatlan szellem oldotta volna meg előttem a gordiusi csomót. Világos lett előttem minden.

Az bántott, hogy megváltóztattam ily könnyű szerrel azon vallást, melyért az ösök máglyahalált szenvedtek.

Felekezetenélküli lettem! Nincs ritunális Istenem!

Ah bohóság, nyugtatám meg ismét lelkiismeretem, nem kell azért nekem tényleg felekezetenélkülinek lennem, lehetek én alattomba zsidó is.

érvényre juttatásánál, az igazság, törvényesség, méltányosság és minden esetben a község jólétfogott érdekeivel — a mit a jegyzőben nem igen lehet fölhalálni — mégis a bizottság nem lévén felelősre vonható közege a községnek, kell, hogy lehetőleg mellőztessék, és ha már épen elkerülhetlen a bizottság kiküldetése, szükséges, hogy legalább a kiküldetés *felelős közegek által nyilvántartassék.*

Utóbbi időben e téren örvendetes haladás jelezhető, minél kevesebb bizottság küldetik ki, de igaz az is, hogy minél kevesebb is történik a községi ügyekben és sem az egyik, sem a másik szélsőség nem szolgál a község előnyére.

Községi közgyűlés.

December hó 6-án tartotta a képviselőtestület rendes havi közgyűlését és jóllehet a december hava már olyan időbe esik, mikor a gazdának többé teendője alig van, mégis a képviselőtestület tagjai csak olyan gyér számban jelentek meg, mint akár a legnyárgyobb nyári munkaidőben. Elénk emlékezethen van még az a harc, mely a szabályrendelet alkotásakor oda irányult, hogy a közgyűlés — a gazdaközönségre tekintettel — vasárnaponként tartassék. A többség csütörtökre rendelte azt és be van bizonyulva, hogy akár van a gazdaközönség elfoglalva, akár nincs, akár tartatnának a közgyűlések vasárnapon, akár csütörtökön tartatnának, a gazdaközönség nem tartja érdemesnek a megjelenést, pedig nagyon is érdekében állana, mert a pénzkérdést tárgyzó határozatok leginkább a gazdaközönséget sújtják.

A tárgysorozat előtt *Schönfeld* Márton szóllal fel, hogy az örgróf *Pallavicini* által felárkolt horgolati ut és határdombok miatt a község által kiküldött bizottság jelentése alapján a szolgabíró az eljárást folyamatba tette és az uradalmi ügyész kivánságához képest a fűes fölméretett. De a mérnök csak azt volt képes fölmérni, a mi a község tényleges birtokában van, a kisajátított területek azonban csak a társulatnál tudhatók meg. Ez ügyben, miután a község már jelentette, hogy a fölmérés már megtörtént, a szolgabíró december 14-ik napjára tűzte ki a tárgyalást és indítványozza, hogy ezen tárgyalásra a község által megbízott mérnök is hívassék meg. Ugyan e tárgyban *Szilágyi* Ferenc esküdtbíró keres olyan adatot, a mi bizonyítaná, hogy a vásártérért a község mennyit

adott utólag a fűesből, mert e nélkül a fölmérés — ugyszólván — lehetetlen. *Tary* Endre utal ezután egyszerűen a telekkönyvre. *Haasz* Juda pedig kéri magát a bizottságba fölvetetni, a bizottság bíró, esküdtbíró, *Haasz* és *Schönfeld* Mártonnal alakított meg és a mérnök meghívása elrendeltetett.

Ezekután ugyancsak a tárgysorozat előtt *Tary* Endre bizottsági tag tudomására hozza a közgyűlésnek, hogy *Mihály* István ügye a szolgabírósnál — tudomása szerint — ismét folyamatba van téve és — mint tudja — a tárgyalás december hó 7-ére ki is van tűzve, azt kéri az előljárástól, miért nem lett e kérdés a tárgysorozatba felvéve? és mikép gondoskodott az előljárásság a község érdekei megvédéséről, kijelentvén a maga részéről, hogy a netáni hárosodásért a felelőséget egyedül az előljárást teszi felelőssé.

A jegyző jelenti, hogy erről tudomása nincs, mire a bíró eladja az idézvényt és határozatba ment, hogy az előljárást utasítja, hogy az ez ügyben végérvényesen hozott határozatra hivatkozással ne bocsájtkozzon tárgyalásba, ha pedig mégis tárgyalni kellene, vegyen halasztást, mert a község a tényállásról értesítve nem lett. Ha halasztás nem adatik, azt a határozatot föllebbezze meg, ha pedig megadatik a halasztás, terjessze azt közgyűlés elé.

A tárgysorozat:

1. A piaci díjszabást a m. kir. kereskedelmi miniszter nem hagyta jóvá, hanem azt a következő elvek szerint kívánja módosítani:

a) a kocskák után szedett illetékek kombinálása egyszerűen a befogott marhák száma szerint állapittassék meg;

b) az egynerű anyagok egy tarifa alá vétessenek és végre:

c) sátrakban árusítók az elfoglalt terület után négyeszőg méterenként 6 kr., asztalon árusítók négyeszőg méterenként 5 kr., földön árusítók négyeszőg méterenként 3 kr., egy darab két évesnél idősebb szarvasmarha, vagy ló után 8 kr., fiatalabb marha, vagy ló, sertés, juh, kecske darabja után 5 kr., bány, gida, malac után 2 kr., csirke és más baromfi minden darabja után 1 krt engedélyez megállapítani.

Utasított az előljárásság, hogy a miniszteri rendeletet a községi szabályzattal kombinálva, dolgozza ki a szabályzatot a december 13-án egybehívandó rendkívüli közgyűlésre terjessze elő, egyben pedig a

2. A vásári helypénzszedés bérbeadására határidőül december 23. napjának d. e. 10 órája

a község házához azzal tüzetett ki, hogy a föltételek, illetve a közgyűlés által elfogadandó szabályzat december 14-től betekinthető.

3. A mezőrendőrségről szóló törvény életbe léptetése tárgyában kibocsájtott utasítások és rendeletek olvastattak fel ezután, bár csak részben, mégis majdnem egész délelőttöt igénybe vette, de sem a képviselőtestület, sem más nem lett belőle okosabb.

Kiadatott az előljárásságnak azzal, hogy a megkövetelt szabályrendeletek tervezetét készítse el és terjessze a közgyűlés elé.

4. Az 1894. évi számadások megvizsgálására *Schönfeld* Márton, *Kovács* Imre, *Keresztes* Aron, *Bozó* B. János, *Vigh* Gyula küldettek ki azzal, hogy az előljárásság utasítatik arról nyomban értesíteni a bizottságot, ha egy számadás készen lesz.

5. Olvastattott a Körös-Tisza-Maros közti érdekelttség elnökségének azon értesítése, hogy a község kérelmére tekintettel, a Kurca csatornázása iránt nem intézkedett, azonban szükséges, hogy a vízlevezetés tekintetében készített csatornázást illetőleg, a községgel megállapodások jöjjenek létre és e tekintetben bizottság kiküldését kéri.

Pap Akos jegyző és *Szilágyi* Ferenc esküdtbíró küldettek ki, figyelembe ajánlván, *Tary* Endre indítványára, hogy a csatornázás megbeszélésével egyidejűleg, arra is rá kell a figyelmet irányozni, hogy a Kurca meder, esetleg a hal tenyésztés céljaira is akadálytalanul használható legyen.

6. Olvastattott *Vitos* János helybeli tanítónak a tűzoltótestület létesítésére vonatkozó szépen kidolgozott munkálata, mely szerint az önkényes tűzoltóság föllállítását javasolja.

Elvileg elfogadja a közgyűlés az önkényes tűzoltóság szervezését és kimondja, hogy amennyiben ilyen önkényes tűzoltóság megalakul, az eddig e címen felvett segélyösszegek, valamint a jövőbeni hasonló összegek felvétele által segélyezni hajlandó lesz, valamint tűzoltó felszereléseit is rendelkezésre bocsájtani hajlandó.

Megbizatott az előljárásság, hogy a szervezés tekintetében, tegye magát az ügybarátokkal érintkezésbe és 60 nap alatt a szervezésről gondoskodják és tegyen a közgyűlésnek jelentést.

7. Az iskola rék számadása 7493 frt 02 kr. bevétellel és 7411 frt 20 kr. kiadással helyben hagyatván, a közigazgatási bizottsághoz fölterjesztetni rendeltetnek és végre:

De ez meg gyávaság!

Végre azután azzal nyugtattam meg magam, hogy zsidó maradok, csak tanulmányi szempontok visznek a Stháli-utcába, hogy közelebből vizsgálhassam, minő lelkülete, minő eszmévilága van egy felekezetenküli embernek.

A várva-vár időpont elérkezett.

Beköltözködtem.

A szoba csinos volt, egész barátságosan éreztem magam benne.

Hét óra, nyolc óra... türelmetlenkedtem, mikor fog hazajönni lakótársam, nem mutathatom be magam neki, s az rám nézve kissé feszélyes lenne lefeküdni anélkül, hogy megismerjem... Denique lefeküdtem.

Ejjel úgy fél egy felé nagy dudolással jön az én emberem; natur spitzes lehetett, — így fejezi ki magát a magyar, ha valaki félig részeg.

A szerencsétlen felekezetenküli elfeledte azt, amit a háziasszony mondott neki, t. i. az én beköltözködésem.

(Gyufát gyújt a világosság mellett megpillant.)

— Ni, ni, ni, egy pasas' van az ágyba! Mi a vallásod?! — rikoltá a fülemből közel hajolva.

— Felekezetenküli vagyok, — mondám én és maradtam nyugodtan.

— Akkor nincs baj, — mormogta ő.

Eu eme discursus közben felöttem a fejem s a lámpa világosságánál megpillantottam az illuminált állapotban lévő *vörös* hitelent.

Uramfia! kit láttam! Ugyanaszt a köpcös uriembert, a kivel tegnap az afferom volt.

Felfortyant bennem a vér, kiugrottam az ágyból.

— Elégtételt a tegnapi sértésért! — kiáltottam.

Eszmélni kezd és közeledik felém felemelve kezét. Most én birtelen megelőztem ügyesebben, mint tegnap, s jól arcul legyintettem. Ezután legalább is azt hittem, hogy vagy visszadja, vagy azonnal szétválakozunk.

De mi történik? Az én emberem nyájas hidegvérrel közeledik hozzám és barátságosan bólingatva fejével e szavakkal nyújtja kezét:

— Most már remélem, be van fejezve.

— Igenis!

Kevés idő múlva.

— Barátom, gazember-e minden pópista?

— Nem.

— Hát minden lutheránus?

— Nem! — folytattam flegmával.

— De csak minden zsidó gazember?

— Hagyd abba! — kiállítottam — mert megfojtalak!

Ő abba hagyta, de csak a beszélgetést, s más munkához fogott, mihelyt én elaludtam. Az összes holmimat kihányta a koayhába.

Én reggel gyanutlanul felöltözködöm, midőn ő közel állva az ajtóhoz, így szól:

— Jöjjön csak ide.

Odamegyek. Ő hirtelen kinyitja az ajtót és kitaszit.

A következő monologra emlékszem még, a mit belől oly hangosan mondott el, hogy kívül is meghallottam.

— Jézus Krisztust a bibic, Mózeset a szarka, Kálvint a róka megcsalhatták, de hogy engem ilyen szedett-vett népség követői megcsaljanak, az... nem létezik!

Mit volt mit tenni... összecsomagoltam cókókom és elmentem lakást keresni.

Alfa.

8. Az ipartanodai bizottság számadatait szintén megvizsgálta az iskolaigazgató és a képviselő-testület is felülvizsgálva és fölterjesztését megrendelte.

Tárgysorozaton kívül a mentelep parancsnokság megkeresése vétetett elő, melyszerint kérdést intéz, mikép volt a község megelévede a ménekkel. Általános vélemény szerint a Furioso után sok kanca üresen maradt. Van több kifogás is még, mit annak idején a kiküldendő bizottság fog előterjeszteni.

UJDONSÁGOK.

— **Főispáni köszönet.** Vadnay Andor főispán a héten Sövényházára vadászatra ment, megállott a községbáznál megköszönni az előjáróság azon figyelmét, hogy öt névnapjára üdvözölte. Jóllehet, nem a nov. 30-iki András a főispán nevénapja, mégis úgy látszik, jól esett egy a főispánnak a község előjárósága soron kívüli üdvözlése, mint jól esett a községnek, hogy a főispán fesztelen barátsággal köszöntö meg az üdvözlést. Ez alkalommal egyuttal bejelentette a főispán, hogy legközelebb a községet hivatalosan is meg fogja látogatni.

— **A vármegye közgyűlése.** December 11-én délelőtt 10 órára és az állandó választmány December 10-én délelőtt 10 órára vannak az alispán által összehívva. Az elintézendő fontosabb tárgyak. 2. A közigazgatási bizottságból a f. év végével kilépő tagok helyeinek választás utján való betöltése. 3. Az igazgató választmány újra alakítása. 44. Mindszent község képviselő-testületének Kone Lajos községi jegyző részére 200 frt lakbér megállapítása tárgyában hozott határozata. 45. Ugyanaz Pap Mihály esküdtnek 50 frt tiszteletdíj megállapítása tárgyában és végre még 64—69 sorszámok alatt Mindszent község különféle számadásai vannak fölveve.

— **Utnyitásiügy.** Mihály István kuzsi földjéhez, melyet az uradalomtól vett, ut nem vezet és így még 1888. évben panaszt emelt a szolgabíróságnál, hogy részére a Samu István földje mellett a község földjén keresztül utat nyisson, hivatkozván is egy, 1811. évben hitelesített térképre, melyen ott ut van jelezve. A szolgabíróság első sorban is, megkereste a községet, hogy adjon jelentést arról, miféle rendelkezés alapján lett a felnyitást kért ut elzárva? Mire a község a következő jelentést tette Pap Akos jegyző tollából: „Nekünk arról, hogy az abban érintett ut mily rendelkezés alapján lett bezárva, illetőleg megsemmisítve, egyáltalán semmi tudomásunk nincsen.“ A december 6-án tartott közgyűlésen Tary Endre bizottsági tag szemére vetette a jegyzőnek, hogy a község érdekeivel mit sem törődve, olyan bizonyítványokat állított ki ez ügyben, melyek alkalmasok a község jogai sérelmére alapul szolgálni. Azért közöljük e jelentést, hogy megbírálhassa a nagy közönség, hogy a jegyző ur a község jogát egyszerűen azzal védi jelentésében, hogy nem tudja azt, a mit az egész község tud, hogy ott, hol Mihály István utat ker, emberemlékezet óta nem volt ut. Az érzékeny jegyző ur csinálta ez ügyben Mihály Istvánnak az egyik közgyűlési határozat elleni föllebbezését, a jegyző ur csinálta újabb panaszát az alispán urhoz, melynek következménye a december 7-iki tárgyalás volt, melyre nézve a közgyűlésen mosta a jegyző ur kezeit, hogy nem tud róla semmit. Így viseli szíven a jegyző ur a község érdekeit és még szerencse, hogy ez ügyben más érdekeltek is vannak, mint a község, mert különben könnyen megeshetett volna — és a jegyző bizonyára nem tesz ellene — hogy Mihály István egyrésztől elvesz utra a községtől egy lányfi földet és másrésztől a község egy tag földje illetéktelen ut által két darabra vágva, értékében még ezáltal is veszített volna.

— **Vasuti kisajátítás hitelesítése,** mint az lapunkban is hirdette volt — december 4-én ment végbe. Ugy értesültünk, hogy a kisajátítás az egész vonalon — lényegesebb akadályok nélkül hitelesített, noha még eddig a kártalanítás kérdése több egyénnél végérvényesen lebonnyolítva nincs. Lényegesebb e dologban az, hogy egyes birtoktestek másoknak vannak tényleges birtokában, mint a kiknek neve a tkönyvben szerepel és így a kisajátító érdekeltség a kártalanítási összeget eddig ki nem fizethette. Hogy pedig a kártalanítási összeg örök letétül ne maradjon és hogy ehhez a tkönyvön kívüli tulajdonos is hozzájuthasson, szükséges, hogy ebbeli igénye a telekkönyvi hatóságnál december 10-ig érvényesíttessék, a mire ez uton is föl hívjuk az összes érdekeltek figyelmét azzal, hogy az igény bejelentésének elmulasztása esetén a kártalanítás összegéhez már később, vagy éppen nem, vagy pedig csak az értéket tetsemesen csökkentő költségek mellett juthatnak.

— **Vadászatok.** A lefolyt héten kedvező időjárás mellett tartatott meg az Ögróf Pallavicini uradalomban a rendes évi vadászatot, melynek 2000-nél több nyul és egyéb vad esett áldozatul. A nagyszámu hajtókkal foganatosított vadászatot a szegény nép mindig egyik keresetforrása közé számítja, mert, ugyszólván, a ki csak mozogni tud, a vadászat idejében, részint mint hajtók, részint egyéb szolgálat mellett tisztes keresethez jutnak.

— **Értesítés.** Felkérteünk a következő sorok közlésére. Az ezredéves országos kiállítás helyi bizottsága fölkeri mindazokat, kik a kiállításban részt venni óhajtanak, bejelentéseiket vagy Szentesen, Nyíry Gyula elnök úrnál, avagy Mindszenten, Balázs Lajos megbízott iparosnál f. évi december hó 15-ig megtenni el ne mulaszták, mert különben az elkésés folytán esetleg a kiállításban részt nem vehetnek.

— **Az egyházpolitikai javaslatok** szentesítése még mindig késik, sőt a politikai körök arról is beszélnek, hogy a Vekerle-kabinet már nem éri meg ezen törvényjavaslatok szentesítését. A politikai lapok a jelenlegi kormány lépését küszöbön állónak tekintik, sőt különböző irányban válságról beszélnek, mi egyrészt az új kormány megalkotásának és másrészt az azt támogató többség biztosításának nehézség voltában nyer kifejezést. Bánffy Dezső br. képviselőházi elnök áll a legtöbb kombináció szerint a kormány élére, melynek tagjai — a pénzügyi tárca kivételével, a „P. H.“ szerint — már ki is volna jelölve, „hacsak“ — mint a „P. H.“ tréfásan megjegyzi — „Kálnokynak Meklenburgból nem tetszik számunkra miniszterelnököt hozatni.

— **A földárak hanyatlása Magyarországon.** A mezőgazdaság egyike volt a legbecesebb kincseknek akkoriban, a mikor még a buza ára is 12—14 frt volt; a mint a buza ára csökkenni kezdett, a gazdák látták, hogy csak akként képesek boldogulni, hogyha a termőtalajt mesterségesen oly módon előkészítik, hogy az legalább is 50 %-kal jobban fog fizetni. A tette szőlítés mindenfelől megvolt és nem is késtek a gazdák trágát és műtrágyát alkalmazni, melyen és jól szántani, dehet csaknem hiábavaló munka volt ez is, bekövetkezett a reakció. A talajt ugyanis jól kihasználták a gazdák, minthogy azonban a buzának, mód fölött alacsony ára van, nem lehet azt értékesíteni, a föld értéke most már nap-nap után jobban veszt. A gazdák ugyanis nem képesek már a föld megműveléséhez használni szokott kellékeket alkalmazni, mert nicszen megfelelő péászók. Az aradi földek is, a melyek még a múlt évben is 480—500 forinton keltek kat. holdankiut, ma már 300 forintért is kaphatók volnának; de még 300 forinttal sem igen akad vevő, mert mert mindenki azt hiszi, hogy a gabona árának további hanyatlása várható. Olyanok a viszonyok a gazdák körében, a

minők még soha sem voltak; jóformán minden gazda kölcsönre szorult. Hogy a kölcsönök, ha azok nagy kamatokat követelnek, minő következményekkel járnak, az nem szorul bővebb magyarázatra. A mezőgazdasági válság kellő közepén állunk már, a nélkül, hogy abból ki tudnánk bontakozni. Jó gabona-ár volna az egyetlen orvosságánk, erre pedig nincsen kilátás.

— **Kossuth Ferenc** december hó 1-én foglalta el hivatalos állását a Tarnócy-gyárban és az Ebuitable-társaságnál. Tehát nem felelt meg a valóságnak az a hié, hogy lemondott volna.

— **Parlamenti csiny.** A képviselőház december 3-án tartott ülésében elvetette 98 szóval 96 ellenében elvetette azt a törvényjavaslatot, mely szerint egy, Budapesten részvénytársaság által felállítandó vígszinháznak 200,000 frt évi állami segélyezése megállapított. A dolog úgy esett meg, hogy az ellenzék szépen összetartva, teljes számban megjelent a szavazásra, a javaslat barátai pedig már dolgukat jól végezve, tudták a részleges tárgyalás befejeztével, és talán részben már bankettiroztak is, mint részvényesek, a medve bőrre, mi ez uttal kitalált lyukadni. A nevezetes eset ritkítja párját a parlament történetében.

— **Hazai vasuthálózatunk fejlődésére** érdekas világot vet az a tény, hogy a múlt év alatt tényleg közforgalomba helyezett, valamint a tolyó évre építés alatt maradt; tehát a legközelebbi jövőben közforgalomba helyezhető vasutak hossza kerekén kilencszáz kilométer tesz ki. Hogy a vasuthálózat e nagymérvű fejlődése a közel jövőben is lépést fog tartani ezen eredményekkel, arra alapos reményt nyújt a magánvállalkozásnak a vasutervezés terén kifejtett, emelkedő irányzatot mutató tevékenysége, melynek eredményeként a múlt évben több mint négyezerkilétszáz kilométernyi közforgalmu vasut állott engedélyezés alatt. Ezek csaknem kivétel nélkül helyi érdekű vasuti törvény értelmében joggal tarthatnak igényt az állam támogatására. Az e célra megszavazott összegek azonban nincsenek arányban a mutatkozó köz-szükséglettel, a kereskedelmi miniszter kénytelen volt tehát ez idén, nehogy a helyi érdekű vasuti ügy fejlődése megakasztassék, a már csaknem teljesen kimerült segélyezési alap fölemelését kérni a törvényhatóságtól.

— **Megszűnt az opsit.** Hiába várjuk most már az utolsó fegyvergyakorlatot, nem szabadulunk meg a katonaságtól akkor sem. Opsitot már nem kap az sem, a ki tíz évig ette a „császár“ kenyérét, kettőig meg a honvédségét. Hátra van még a népfölkelés. Nem is kap már az új népfölkelési törvény szerint többé a kiszolgált katona végelbocsátó levelet, csak a régi könyvét cserélik ki a népfölkelő könyvecskével, melybe bele van jegyezve a tulajdonosnak minden törzskönyvi adata, szolgálati kimutatása és egyuttal beléje van vezetve, hogy melyik népfölkelési kerülethez és milyen minőségben van az illető beosztva. Azok, a kiknek katonai szolgálati kötelezettségük ideje ebben az évben lejár, az ujesztendő első napjaiban megkapják népfölkelési könyvecskéiket.

— **Medve gyógymód.** Doktorok, fürdő-tulajdonosok, patikárosok és kuruzslóasszonyok min-mind állást foglalnak majd ama gyógymód ellen, a mit az elmúlt héten a főváros határán próbáltak ki. a mi a tanuk vallomása szerint fényes eredményt mutatott föl s a mit nagy hirtelenében medve-gyógymódnak neveztek el. Erre a medve-gyógymódra egy vasuti bakter vezette rá a szenvedő emberiséget, még pedig helmi babona alapján, segítsége mellett két kiéhezett medvének. A medvék ma reggel a főváros felé ballagtak, két medvetáncoltató fölügyelete alatt. Az volt a tervük, hogy a budapesti külváros gyermekeinek örömeire egy kicsit táncolnak s azután jóllaknak. Hanemhát a vá-

sorompó mellett áldogáló rendőr utjukat vágta. Azt mondta, hogy a városba nem szabad bevonulniok. Odabent nem medvék, hanem urfiak táncolnak és nem is dob, hanem cigánymuzsika mellett. És ha beeresztené őket, akkor a főkapitány ötet táncoltatná meg, hát csak menjenek odább, istenhírével. Az oláhok persze könyörgőre fogták a dolgot, elmondván, hogy majdnem éhen halnak, a medvékkel együtt. A rendőr azonban nem engedett s így a medvéknek és az oláhoknak vissza kellett fordulni. Alig tettek néhány lépést, mikor egy vasuti bakter baktatott utánuk, megállítván őket egy szóra. És elmondta, hogy erős, gyógyíthatlan csusz bántja, a min a doktorok, fürdők és gyógyszerek nem tudnak segíteni, de a min a medvék ránthatnának egyet, mert a közmondás azt tartja, hogy a kit a medve meggázol, annak elmarad a csusza. Azután kérte az oláhokat, hogy az ő fájós hátán táncoltassák meg a medvéket. Az éhségtől szikrázó szemű medvetáncoltatók kézséggel ráálltak s a követ kező percben két lomha medve taposta a vasutbakeer hátát; amugy medveigazában, alaposan. A kura után a bakter vigan ugrott föl és két hatost szurt le, aonak kijelentése mellett, hogy most már kutyabaja. A gyógy mód esodálására persze publikum verődött össze, még pepig részben csuros emberekből álló publikum. Így történt azután, hogy a betegek egymásután feküdtek végig a földön s hogy a medvék majdnem beleszakadtak a gyógy módos táncba, nagy öröme gazdáiknak, a kik osinos összeget kerestek és a kik ott a közvágóhid mögött le is telepedtek, folytatni a medvegyógy módot. Cégért is tüztek ki, a mely fennen hirdeti, hogy ott van az „Első magyar medvegyógyintézet” — és hogy a mélyen tisztelt közönség rendelkezésére két valóságos teyeres-talpas medve áll készen.

— **Miosoda betegségeknel lehet dohányozni?** A dohányzás első sorban a legtöbb kirurgikus betegségeknel van megengedve, kivéve a rekonvaleszcens állapotot a hasoperációknál. Szem-, orr- és nyakbajosoknak sohasem szabad dohányozniok. Belső bajok, a melyeknél a dohányzás meg nem engedhető: a beritonitis, tifusz és hasonló betegségek. Némely tüdőbetegségnél a dohányzás nem csak meg nincs engedve, de sőt ajánlatos. Betegszobákban egyáltalán nem szabad dohányozni. A legalkalmasabb idő a dohányzásra néhány órával az étkezés után van.

— **A tojáshej fölhasználása.** Kéves gazda tudja, hogy mily tékozlást követ el, a mikor a tojáshejeket egyszerűen a szemétre dobja. Mezőgazdasági szempontból pazarlást követ el, mert hát a tojás hejét gyógyszerül és még táplálékul is használhatja állatai számára. A szárnyasok szerves műhelyében jól földolgozott méshéj csak a csibék, malacok vagy a bárányok eledelébe kell keverni és ez nemcsak a csontok kifejlődésére hat jótékonyan, de egyáltalán a malacok és bárányok növést is elősegíti. Okos gazda nem dobja el a portáján elfogyasztott tojások hejét, hanem inkább összekeresi azokat a dojáshejeket, melveket mások eldobnak.

— **Erdekes örökség.** A „B. T.” beszéli: H. ur kétszeresen gazdag, mert fölüllegéből az inségéseket is segíti. Védencei közt volt bizonyos Tarlauer, a kit körülbelül harminc év óta segélyezett havonként 20 márkával. A hosszú idő folytán bizonyos barátságos viszony fejlődött ki az adományozó és a sepélyezett között, annál inkább, mert ez utóbbi sohasem miasztotta el a segélyt H. urtól személyesen átvenni. Egy napon azonban kimaradt. Ellenben néhány nap mulva egy ügyvéd jelent meg, ki H. urral egy örökségi ügyben kívánt beszélni. „Végrendeleti ügybe?” — kérdezte csodálkozva H. — „ugyan ki gondolna rám végrendeletéb?” — „Bizonyos Tarlauer úr.” — „Tarlauer? Hisz ezt az embert harminc év óta segélyeztem.” —

„Ez az épen” — mond, a az ügyvéd a csodálkozó H.-nek — „nem is arról van szó, hogy örökséget kapjon, hanem, hogy azt azt — fizesse meg. Tarlauer ur oly végrendeletet hagyott hátra, mely a többi közt így intézkedik: „Rendelem, hogy a husz márka, melyet évek óta havonként kapok H. urtól, tovább fizettessek s mint „Tarlauer-alapítvány” jótékony célokra fordítottassék.” H. ur sokáig nem tudott szóhoz jutni. De aztán úgy találta, hogy a vice megér jótékony célokra fordítandó 20 márkát és nevetve szolt: „Ügyvéd ur, az örökséget elfogadom.”

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedelmet kérek, hogy most mikor némelek a 48-as és függetlenségi kör közötti békeséget hirdetik — a függetlenségi kör beléletéből egyet mást nyilvánosságra hozzak és a nyilvánosság előtt elöltt hozzak föl olyan kérdéseket, melyek tisztázása a közélet elmaradhatlan következménye.

Szilágyi Ferenc esküdtbíró a függetlenségi kör elnöke és mint ilyen, italmérsi jogot gyakorol a kör helyiségeiben; de hát ez ellen a politikai hatóságnak kifogása nincs, én sem háborgatom.

Gyakran látok azonban vasárnaponként a kör helyisége sarkára nemzeti zászlót kitűzve és soká törtem a fejemet azon, hogy mit jelentson az, mikor semmiféle nemzeti ünnep, de még csak más nevezetes nap sem volt, *de este beállott a 20 kros beléptidij mellett adott szolgálóból.* Azt vagyok bátor tehát kérdezni a függetlenségi kör elnökségétől: vajjon a nemzeti zászló jelentőségét ismeri-e? Vajjon összeegyeztethetőnek tartja-e a nemzeti zászló iránt köteles tisztelettel, hogy azt egy egyszerű bál jelzésére *cégörül használni jónak látja-e?*

Személyes tapasztalatból tudom, hogy a függetlenségi kör előbbi vendéglőse Szilágyi Ferenc elnöknek nem csekély összeggel adós maradt, de hát ez nagyon egyszerű dolog, csak annak lehet adós maradni, a kinek pénze van, Szilágyi Ferencnek pedig van, tehát semmi közöm hozzá; de már ahhoz igenis van közöm nekem is, meg a nagyközönségnek is, hogy a függetlenségi kör által *könyvtára javára adott táncvigalmának jövedelme a kör pénztárába folyjon be és azt ismét személyes tapasztalatból mondhatom, hogy a bál beléptidijakat Szilágyi Ferenc szedi be s tartja meg és pedig saját állítása szerint az előbbi korcsmáros elleni követelése fődözésére.* Valljon összeegyeztethetőnek tartja-e elnöki kötelességével és általában a tisztességgel, hogy a kör javára befolyt belépti díjakat a vendéglős elleni saját követelése fődözésére fordítja, avagy *talán utólag mégis beszolgáltatja azt a kör pénztárába?*

Egy kortag.

* E rovat alatt közérdekű dolgokat közzé teszünk ugyan, de a felelőség a beküldőt illeti. Szerk.

A PRÓSAGOK.

Rangkorság.

Kutyamosó: Isten veled, Kata, nekünk el kell válnunk.

Szakácsnő: Miért, az Isten szelmeért?

Kutyamosó: Mert a gazdám őrnagy lett. Most finomabb szeretőt kell keresnem.

Az arany hatalma.

Salamon: — Mondd csak Dávid, miért sirtál tegnap a templomban?

Dávid: — Nagyon a szívemre vettem, mikor a rabbi azt énekelte, hogy: „Porból vagyunk, porrá leszünk.”

Salamon. — Bolond vagy te, Dávid i Ha aranyból volnánk és porrá lennénk, akkor sirtatnánk a roppant veszteségen. De porból való vagy és porrá lesz s így se nem vesztesz, se nem nyersz.

Önkénytelen humor

Egyik német lapban a következő hirt olvassuk:

„A „Clythia” nevű hajót ma bocsátották szerencsésen a tengerre. Keresztanyaként B. I. grófnő szerepelt, ki az ünnepélynek megfelelő fényes toillettebeu volt. *Sulya 1200 tonna és hat nehéz ágyuval van felszerelve.*”

Divat szerint.

Koldus: Nagyságos asszony, kérek alamizsnát, szegény sánta vagyok!

Urnő: Szentelen ember, ezelőtt egy héttel mint vak koldult nálam!

Koldus: Hja, tudja nagyságos asszonyom, manapság a közönség változatosságot óhajt.

Mitől függ.

Peres fél: Még meddig huzódhatik el az örökségi pöröm, ügyvéd ur?

Ügyvéd: Várjon csak, azonnal megnézem, mennyi van még a hagyatékból.

Vasuti menetrend.

Szentes—h.-m.-vásárhelyi vonal.

Szentes—H.-M.-Vásárhely.

Szentesről indul 4 óra 50 perc éjjel, 8 óra 45 perc reggel, 5 óra 13 perc délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 perc reggel, 9 óra 41 perc d. e. 6 óra 17 perc délután.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 32 perc délelőtt, 7 óra 10 perc éjjel.

H.-M.-Vásárhely—Szentes.

H.-M.-Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 4 perc délután, 8 óra 11 perc éjjel.

Mindszentről indul 8 óra 47 perc d. e. 5 óra 12 perc d. u., 9 óra 18 perc este.

Szentesre érkezik 9 óra 30 perc délelőtt, 5 óra 55 perc délután, és 10 órakor éjjel.

H. M.-Vásárhely—szegedi vonal.

H.-M.-Vásárhely—Szeged.

H.-M.-Vásárhelyről indul 6 óra 57 perc reggel, 3 óra 53 perc délután, 9 óra 25 perc éjjel.

Szegedre érkezik 7 óra 53 perc reggel, 4 óra 33 perc délután, 10 óra 20 perc éjjel.

Szeged—H.-M.-Vásárhely.

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 10 óra 5 perc délelőtt, 6 óra 52 perc este.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 4 óra 34 perc reggel, 10 óra 50 perc délelőtt, 8 óra 01 perc este.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Tary Endre.

Kisteleken, a főtéri piacon

egy

bolthelyiség

lakással együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet

Frankl Ignác

kereskedőnél, Kisteleken.

(Csongrád megye.)